

## POSTANOWIENIE

Dnia 10 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania A. S.  
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.  
o prawo do emerytury,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw  
Publicznych w dniu 10 maja 2016 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 12 marca 2015 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od A. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 12 marca 2015 r. oddalił apelację wnioskodawcy A. S., wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 18 lutego 2014 r.

Przedmiotem postępowania było prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Sąd pierwszej instancji podzielając stanowisko organu rentowego, uznał, że wnioskodawca nie legitymuje się kwalifikowanym stażem uprawniającym go do wcześniejszej emerytury. Ustalił, że w okresie od dnia 2 listopada 1978 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. ubezpieczony był zatrudniony w W. [...] Spółce z o.o. w G. na stanowisku operatora-montera instalacji sanitarnych, przy

czym od 26 czerwca 1987 r. uzyskał uprawnienia do obsługi koparki jednoznaczyniowej, w związku z czym powierzono mu pracę na stanowisku operatora koparki B., którą wykonywał przez okres 5 lat, po czym ponownie pracował na stanowisku montera. Jako monter wnioskodawca układał rury kanalizacyjne w wykopach do 1,5 metra. W ocenie Sądu Okręgowego czynności te nie mogły zostać uznane za pracę w szczególnych warunkach (w jego ocenie głębokie wykopy, o których mowa w dziale V pkt 1 załącznika A do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. powinny przekraczać 3 metry). Sąd drugiej instancji podzielił argumentację Sadu pierwszej instancji.

Skarga kasacyjna wnioskodawcy oparta została na podstawach naruszenia przepisów postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c., art. 382 k.p.c., art. 385 k.p.c. i art. 386 § 1 k.p.c.) oraz prawa materialnego. W ramach tej ostatniej podstawy wskazano na dokonanie przez Sąd błędnej wykładni poz. 1 działu V wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) wskutek uznania, że wykopy o głębokości 1,5 metra nie stanowią „głębokich wykopów” w rozumieniu przywołanego przepisu. W rezultacie skarżący zarzucił niewłaściwe zastosowanie art. 184 ust 1 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. przez wadliwe uznanie, że w okolicznościach faktycznych sprawy nie doszło do spełnienia przesłanek warunkujących prawo do wcześniejszej emerytury.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do pytania, czy poziom wykopu, w którym wykonywane były roboty wodnokanalizacyjne lub budowa rurociągów ma znaczenie przy ustalaniu, czy prace te zaliczane są do kategorii prac w szczególnych warunkach. Skarżący zwrócił również uwagę na potrzebę wykładni poz. 1 w dziale V wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r., gdyż przepis tam zawarty budzi poważne wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie. Powodem przyjęcia skargi kasacyjnej, zdaniem skarżącego, było również wystąpienie nieważności postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Żadna ze zgłoszonych przyczyn nie daje podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 3 k.p.c. wystąpienie nieważności postępowania powinno uruchomić kontrolę kasacyjną. Oznacza to, że wskazana wada proceduralna powinna być obiektywnie widoczna albo co najmniej wysoce prawdopodobna. Uzasadniając swoje stanowisko wnioskodawca stwierdził, że w wydaniu wyroku przez Sąd Apelacyjny brała udział sędzia delegowana z Sądu Okręgowego, co pozwala przypuszczać, że odroczenie ogłoszenia wyroku na rozprawie w dniu 26 lutego 2015 r. na dzień 12 marca 2015 r. wykraczało poza okres udzielonej delegacji. Wnioskodawca poza swoim przypuszczeniem nie podał żadnych okoliczności potwierdzających lub wskazujących na wydanie orzeczenia w składzie sprzecznym z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. Dodać do tego wypada, że sprawdzenie okresu delegacji do sądu wyższego rzędu nie jest czynnością skomplikowaną, a od dnia wydania wyroku przez Sąd Apelacyjny do dnia wniesienia skargi kasacyjnej minęło trzy miesiące (pismo precyzujące podstawy skargi wniesione zostało po czterech miesiącach). W tym stanie rzeczy przypuszczenia ubezpieczonego nie można potraktować inaczej niż jako gołosłowną insynuację, która nie może świadczyć o zajściu nieważności postępowania, w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 3 k.p.c.

Istotne zagadnienia prawne, na które powołuje się wnioskodawca, a także deklarowana przez niego potrzeba dokonania wykładni przepisu, nie występują, jeśli weźmie się pod uwagę dorobek dotychczasowego orzecznictwa.

W wyroku z dnia 5 czerwca 2012 r., II UK 277/11, LEX nr 1214997 Sąd Najwyższy stwierdził, że brak podstaw prawnych do stosowania, w celu dookreślenia sformułowania „głębokie wykopy” zawartego w rozporządzeniu, wytycznych zawartych w normach (Norma PN-81/B-10725) i w konsekwencji wyłączenia z tych prac tych, które wykonywane były na głębokości mniejszej niż 3 metry. Kierując się tym poglądem w orzecznictwie przyjęto, że na tle przepisów rozporządzenia nieuprawnione jest różnicowanie charakteru wykonywanych prac

ze względu na głębokość wykopów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 25 czerwca 2015 r., III AUa 1385/14, LEX nr 1781857). Sąd Apelacyjny w [...] (w wyroku z dnia 15 października 2015 r., III AUa 550/10, LEX nr 1842545) rozwinął tę myśl i stwierdził, że roboty wodno-kanalizacyjne uzyskują cechy pracy w szczególnych warunkach, gdy są przeprowadzane „w głębokich wykopach”. Oznacza to, że roboty takie muszą być wykonywane przy instalacjach znajdujących się poniżej gruntu, w sieciach kanalizacyjnych, studzienkach, instalacjach podziemnych.

Uwzględniając zgodne wypowiedzi sądów staje się jasne, że zagadnienie prawne zgłoszone przez wnioskodawcę zostało już wyjaśnione w orzecznictwie. Na tle normy zawartej w dziale V poz. 1 wykazu A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. wykształcił się jednolity pogląd, że przy ocenie „głębokości” wykopów poziom na którym wykonuje się roboty wodnokanalizacyjne ma drugorzędne znaczenie. Rodzaj wykonywanych czynności, wyznaczany technologicznie przez poszczególne czynności wodnokanalizacyjne, czy też związane z budową rurociągów, określa „głębokość” wykopu, a w rezultacie czy wykonywana w nim praca uprawnia do wcześniejszej emerytury. Przyjęcie skargi kasacyjnej na podstawie przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. dopuszczalne jest wówczas, jeśli zagadnienie prawne okaże się ważne dla praktyki stosowania prawa w większej ilości spraw. W sytuacji, gdy dana kwestia została już jednoznacznie wyjaśniona nie sposób twierdzić, że podnoszone zagadnienie ma charakter istotny, czyli, że powinien zająć się nim Sąd Najwyższy (którego podstawowa funkcja sprowadza się do ujednolicania orzecznictwa).

Przedstawione rozważania nie świadczą również, że w orzecznictwie występują na wspomnianym tle rozbieżności lub kontrowersje interpretacyjne. Oznacza to, że wnioskodawca nie wskazał na trafne przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nie jest obowiązkiem Sądu Najwyższego wyręcznie strony przy formułowaniu skutecznej podstawy uzasadniającej dopuszczenie nadzwyczajnego środka odwoławczego do merytorycznego rozpoznania.

Dlatego zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. i art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

